

Posudek na bakalářskou práci Václava Luky:

Složení potravy a reprodukční úspěšnost puštíka obecného (*Strix aluco*)

Předkládaná bakalářská práce je prezentována na 23 stranách textu, obsahuje 5 grafů, 4 tabulky a 44 literárních odkazů. Práce se zabývá změnami složení potravy a reprodukční úspěšnosti puštíka obecného v závislosti na rozdílné potravní nabídce drobných savců, kteří představují jeho hlavní kořist. Zvolenému tématu se v minulosti zabývalo značný počet badatelů (i u jiných druhů sov a dravců), ale ze středoevropského prostoru zatím neexistuje mnoho takovýchto studií a práci proto velice vítám. Zvláště oceňuji, že se autor již od začátku svého studia zaměřil na komplexní pohled na ekologii této sovy a nezpracovával pouze dílčí aspekty jako například jen složení potravy. K řešení zadané studie musel autor použít širokou škálu terénních prací a metod ať již k odhadu potravní nabídky, zjišťování hnízdní hustoty puštíka či rozboru vlastní potravy z hnízd. Stejně tak i vyzdvihuji jeho nadšení při instalaci budek, které budou kromě podpory hnízdí populace sloužit i k dalšímu výzkumu této sovy. Práce je napsána poměrně čtivě, ale výsledný dojem sráží překlepy či drobné nepozornosti, které je možné nacházet v celém textu. Při citaci více jak 3 autorů v textu se používá zkratky et al. a ne jen jméno prvního autora. V literatuře jsou chvilku uváděny celé jména časopisů, pak zase jen jejich zkratky.

Konkrétní připomínky a náměty:

1) Str. 3. Úvod – V prakticky celém, stručně napsaném, úvodu práce se autor věnuje potravní ekologii puštíka, ale úplně opomíjí i rešerši ostatních aspektů jako je vazba mezi reprodukční úspěšností v závislosti na potravní nabídce, jehož se studie také týká.

2) Str. 5. Metodika - Autor sledoval potravní nabídku v lučních porostech, kde se zaměřuje především na odhad hustot hraboše polního a ostatních, na otevřené prostory vázaných, drobných savců. Nicméně v době pesima populační hustoty hraboše polního může puščík lovit „alternativní“ kořist jako myšice a norníky, což bylo potvrzeno i vlastním rozбором potravy, kdy oba tyto druhy představovali skoro 60 procent zjištěných savců. Nižší zastoupení myšic a norníka v roce 2009 vedl k nárůstu množství hraboše v potravě, i když dle odchytů dosahoval nižších populačních stavů. Jak si to autor vysvětluje? Pakliž autor bude s touto prací pokračovat i v magisterském studiu mohl by se zaměřit i na density lesních druhů drobných savců.

Potravní nabídka drobných savců byla sledována jen na jedné louce na obou lokalitách. Jako základ pro bakalářskou práci to může stačit, ale pro její pokračování bych doporučil monitorování potravní nabídky na více místech.

3) Str. 6. Metodika - Autor zjišťoval populační hustotu puštíka obecného na základě jedné kontroly v druhé polovině ledna. Hlasovou aktivitu sov se ale výrazně mění v průběhu sezóny v závislosti na různých fázích životního cyklu či na konkrétních faktorech jako je fáze měsíce, sněhová nadílka či jiné meteorologické podmínky. Dle mého názoru jedna kontrola lokality nestačí k věrohodnému odhadu populační hustoty a autor tedy měl opakovat výzkum alespoň dvakrát během sezóny k možnému odfiltrování nepříznivých meteorologických podmínek v době monitoringu. Dále pak jarní hlasová aktivita v středoevropských podmínkách vrcholí od konce února do poloviny března (viz například Kloubec 2000), proč tedy autor sledoval výskyt puštíka již v lednu?

4) str. 9. Výsledky - Při odhadu populační hustoty v obou kontrolovaných území autor uvádí jen absolutní počty nahoukaných samců i samic. Zde se mohlo doplnit hustota puštíka přepočítaná na určitou rozlohu nebo či na počet kontrolních bodů, popřípadě kilometrů, na kterých se výzkum prováděl. Právě podrobnější popis monitoringu mi chybí i v metodice. Není vůbec známo jak autor sčítání prováděl, popřípadě jaké byly rozestupy mezi jednotlivými monitorovacími body.

V budoucnu se autor, jak sám i naznačuje, bude muset zaměřit na úpravu dna budek, které by zabránila drcení kosterních zbytků. Velký počet neidentifikovaných (77%) zbytků chrupu snižuje sílu a argumentační základ dané studie. Zajímalo by mě, jak se s tímto problémem autor hodlá vypořádat. Předkládaná práce má být prvním krokem k budoucí důkladné analýze vazeb mezi kořistí a ptačím predátorem v magisterském studiu. Z tohoto hlediska si myslím, že tato studie je tomu solidním základem.

Závěrem:

Přes drobné připomínky není pochyb, že student Václav Luka vypracoval zajímavou bakalářskou práci, která si vyžadovala značné terénní nadšení, které se vzláště cení.

Práci tedy doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm **výborně**.

Martin Šálek

V Českých Budějovicích, 21.1.2010

Ing. Martin Šálek, Ph.D.